

Стенографски дневник

Откриване и 1. заседание

Вторник, 19 юли 1949 г.

Открито в 15 ч. 30 м.

Председателствувал председателят Райко Дамянов.

Секретари: Тодор Тихолов и Илия Радков.

СЪДЪРЖАНИЕ

	Стр.		Стр.
Прочитане указ № 610 за откриване на сесията	3	Законопроект	4
Съобщения:		Избиране комисия, която да обследва фактите около предложението на Националния съвет на Отечествения фронт за отзоваване на народния представител Трайчо Костов Джуков	4
Съобщение за смъртта на министър-председателя Георги Димитров и почитане паметта му	3	Дневен ред за следващото заседание	4
Предложение	4		

Председател Райко Дамянов: (Звъни) Другарки и другари народни представители! Президиумът на Великото народно събрание с указ № 610, от 20 юни 1949 г., свиква настоящата извънредна сесия. Ще ви прочета указа на Президиума: (Чете)

«У К А З № 610

Президиумът на Великото народно събрание, въз основа на чл. 13 и чл. 35, точка първа, от Конституцията на Народната република България, постановява:

Свиква се Великото народно събрание на извънредна сесия на 19 юли 1949 г. в 15 ч.

София, 20 юни 1949 г.

Председател на Президиума на Великото народно събрание:

Д-р Минчо Нейчев

Секретар на Президиума на Великото народно събрание:

Дамян Попхристов.»

Обявявам сесията за открита.

(Отсъствуват: Ангел п. Илиев, Андрей Пенев, Боню Пенчев, Борис Николов, Васил Горанов, Венера Клиничарова, Вълчо Цанков, Георги Хълчев, Георги Григоров, Георги Даскалов, Грудни Атанасов, Грую Папукчиев, Димитър Чорбаджиев, Димитър Греков, Димитър Трифонов, Дочо Шипков, Емилия Атанасова, Ефрем Митев, Жейка Хардалова, Запрян Ташев, Иван Евтимов, Иван Делев, Иван Пенчев, Иван Христов, Иван Чуков, Израел Майер, Илия Игнатов, Илия Бояджиев, Йордан Александров, Йордан Костов, Йордан Маргенов, Костадин Велев, Любен Владимирев, Людмил Стянов, Марин Шиваров, Неделчо Костов, Нинко Стефанов, Нисим Исаков, Пенка Цветанова, Петър Бабаков, Петър Ковачев, Петър Панайотов, Първа Димитрова, Сава Дълбоков, Спас Николов, Спас Спасов, Сребро Бабаков, Станка Димитрова, Стефан Ковачев, Стяне Лисийски, Стоян Гюров, Тодор Самодумов, Тодор Живков, Трифон Тодоров, Цоло Кръстев, Яна Георгиева и Янко Княжков)

Другарки и другари народни представители! Ние откриваме сегашната извънредна сесия на Великото народно събрание след претърпяната от нашия народ извънредно тежка и неизмерима загуба с преждевременната смърт на министър-председателя на Народната република България, генералния секретар на Българската комунистическа партия, създателя на Отечествения фронт и председателя на Националния съвет на Отечествения фронт, крупния деец на международното работническо движение, най-верния син на българската работническа класа, бележития ученик на Ленин и съратник на великия Сталин, първия всенароден избранник във Великото народно събрание, любимия и незабравим учител, вожд и вдъхновител на нашия народ — другаря Георги Димитров.

Великото народно събрание започва своята законодателна работа без най-големия вдъхновител и строител на нова демократична България, който беше умът и сърцето на нашето народнодемократично законодателство. Но нашият безсмъртен учител и всъд ни остави своя пример, своите завети и своето голямо и ценно наследство — остави ни властта на работниците и трудещите се селяни, остави ни Отечествения фронт, начело с героичната и закалена в борбите Комунистическа партия, с нейния Димитровски Централен комитет. Другарят Георги Димитров ни остави големия национален капитал — спечелената от него любов и безкористна подкрепа на великия Съветски съюз и др. Сталин към нашия народ, любовта и подкрепата на народите от страните с народна демокрация, на всички свободолюбиви народи.

Делото, за което се бори и отдаде последните си сили др. Георги Димитров, е в здравите ръце на Отечествения фронт, начело с партията на Георги Димитров.

Другарят Георги Димитров не е обикновен работнически деец. Още в своето юношество той се очертава като крупен политически ръководител на младото работническо движение у нас. Неговата безпределна вяроност и преданост на работническата класа, неговото непосредствено участие в работническите борби спечелва сърцата на всички работници, които през 1905 г. го избират за секретар на Общия работнически синдикател съюз в България, и той става всепризнат и всеобщо обичан ръководител на работническото движение у нас.

Партията избира другаря Димитров като пръв работник — кандидат за народен представител на работническата класа, и през 1913 г. той бива избран за депутат в XVI обикновено Народно събрание.

Не само в България, но и в цяла Югоизточна Европа др. Георги Димитров бе първият политически деятел — работник-депутат в буржоазния парламент. Със своето умение да използва парламентарната трибуна за разясняване на политическата линия и лозунгите на партията, със своите яростни атаки срещу буржоазните представители, със своите мъжествени речи против империалистическата война и участието на България в нея, със своите изобличения на пълквените планове и намерения на милитаристическите кръгове и царската династия той се издигна като най-смел парламентарен деец на Комунистическата партия.

До фашисткия преврат през 1923 г. др. Георги Димитров е непрекъснато избранник на работническата класа и трудещите се в Парламента. От трибуната на Народното събрание той най-репително и смело защитава докрай интересите на работническата класа и трудещите се. Държи пламенни речи против военните и полицейските провокации спрямо стачкуващите работници; разобличава жестоката експлоатация над трудещите се от капиталистите и се бори за подобрене социалното и икономическото положение на работническата класа; аргументира питаня по нарушения на закона за женския и детския труд; обвинява буржоазното правителство в престъпно отношение към безработните и техните семейства; защитава от парламентарната трибуна интересите на държавните служители; протестира против интернирванията на работниците-чужденци и т. н.

Заедно с др. Васил Коларов, др. Георги Димитров е безстрашен, непоколебим, твърд и непосредствен ръководител на народното антифашистко въоръжено въстание през септември 1923 г. Водени от Комунистическата партия и др. Димитров, учейки се от великата партия на Ленин—Сталин, от опита на Великата октомврийска социалистическа революция и от своя собствен опит, българските работници и селяни в това въстание осъществиха помежду си боеви съюз за борба против фашистката диктатура и мракобесие, за своето освобождение.

Принуден да напусне страната след поражението на въстанието, др. Георги Димитров работи неуморно в международното революционно работническо движение и се издига като бележит негов деец.

В Лайпциг др. Георги Димитров се изправя като неустрашим великан пред лицето на най-злия враг на човечеството — варварския хитлеров фашизъм, и като истински революционер-большевик, въоръжен с мощното оръжие на великото учение на Ленин—Сталин, спечелва сърцата на милионите трудещи се и на всички честни прогресивни хора от целия свят и става тяхно бойно знаме в борбата им против фашизма, реакцията и готвещата се империалистическа война. В Лайпциг др. Димитров пламенно и последователно защити великата страна на социализма — опората на мира, демокрацията и прогреса в света. Като истински и най-голям патриот той защити и българския народ от фашистките клевети и както никои друг прослави нашия народ по всички краища на земята.

Като генерален секретар на Изпълнителния комитет на Коминтерна др. Георги Димитров допринесе извънредно много за създаването във всички страни на единен народен фронт против фашизма и войната.

В огъня на втората световна война др. Димитров призова всички трудещи се, всички истински честни патриоти и патриотки в нашата страна да се обединят под знамето на спасителния Отечествен фронт, начело с Комунистическата партия, за борба против фашизма и установяване на народно-демократична власт.

След освобождението на България от съветската армия, когато властта се пое от работническата класа в съюз с трудещите се селяни, др. Георги Димитров се завърна в родината. Верен на всепобеждаващото учение на Ленин и Сталин, усвоил опита на социалистическото строителство в СССР и облекчил на нашия собствен опит, той стана най-великият строител на политическите, стопанските и културните основи на нашата народно-демократична държава.

Смъвяването на омразната и презряната от народа монархия и установяването на Народната република бе дело преди всичко на др. Георги Димитров.

Другарят Георги Димитров бе умел, страстен и яроsten борец и разобличител на антинародната, предателска опозиция — агентура на англо-американските империалисти, и нейното глупо разгромяване бе преди всичко негово дело.

Най-големият наш държавник др. Георги Димитров бе създател на първата наша истинска народнодемократична Конституция, на нашата Димитровска конституция.

Благодарение на водената от др. Димитров политика на безгранична вяроност, искрена любов и братска дружба към могъщия Съветски съюз, към славната Болшевишка партия и великия Сталин, нашата свобода, национална независимост и държавен суверенитет бяха осигурени.

И ако днес нашият народ се е хвърлил с ентузиазъм във велико социалистическо строителство, уверено върви напред и завоюва все нови и нови победи в областта на стопанството и културата, то това се дължи преди всичко на нашия любим и мъдър учител и вожд др. Георги Димитров — нашата национална слава и гордост.

Другарки и другари народни представители! Със своя прекрасен героичен живот на революционер ленинец-сталинец, непреодолимият наш роден и велик вожд и учител другарят Георги Димитров ни завеща:

До смърт да бъдем верни и предани на работническата класа и трудещите се.

Да пазим единството на партията-ръководителка, без което единство не може да има единство на българския народ.

Постоянно да укрепваме братската дружба със съветските народи, със страните на народната демокрация и прогресивните сили във всички страни и да бъдем безгранично верни на могъщия Съветски съюз, на славната Болшевишка партия и на великия Сталин — главната гаранция за запазване на нашата национална независимост и държавен суверенитет.

Да пазим като зеницата на окото си Димитровската конституция и да укрепваме единството на нашия трудещ се народ, въплътено в Отечествен фронт и неговата гранитна основа — съюза между работниците и трудещите се селяни — гаранция за построяването на социализма в нашата страна.

Да бъдем предани патриоти на нашата родина, верни на пролетарския интернационализъм, непримирими борци против всякакъв национализъм, да стоим твърдо и непоколебимо в лагера на мира, демокрацията и социализма, начело с великия Съветски съюз.

Народните представители ще изпълнят народната клетва, дадена пред др. Георги Димитров за довършване до победен край неговото велико дело — построяването на социализма и комунизма.

Да бъде вечна славата на нашия безсмъртен учител и вожд др. Георги Димитров!

Другарки и другари народни представители! Бюрото предлага със ставане на крака и двеминутно мълчание да почетем паметта на др. Георги Димитров. (Всички стават и стоят две минути в мълчание)

Другари народни представители и представителки! Бюрото има да направи следното съобщение за смъртта на министър-председателя:

Министър-председателят на Народната република България др. Георги Димитров почина на 2 юли 1949 г. При това положение, съгласно членове 39 и 40 от Конституцията, налага се да бъде избран нов министър-председател. Поради това бързото на Великото народно събрание предлага в дневния ред на Народното събрание за утре, 20 юли 1949 г., да бъде включена отделна точка: избиране на министър-председател.

Постъпило е писмо от Националния съвет на Отечествен фронт от 14 юли 1949 г. В писмото се съобщава: (Чете)

«Другари и другарки народни представители и представителки!

Националният съвет на Отечествен фронт прецени, че известният вече на нашата общественост националистически уклон на народния представител Трайчо Костов Джунев носи антинароден характер, тъй като, бидейки насочен против дружбата и сътрудничеството на нашия народ с нашия освободител и покровител великия Съветски съюз, подхвърля на опасност нашата национална независимост и сигурност, както и изграждането на социализма в нашата страна. Не по-малко опасни и антинародни бяха и вредните методи на Трайчо Костов в

управлението на държавата, фракционните му опити да разруши единството на ръководещата сила в нашия общественно-политически живот БКП, както и да подрони авторитета на вожд и учителя на българския народ, покойния основател и председател на Отечествен фронт др. Георги Димитров — което представлява опит за рушене сплотеността и мощта на самия Отечествен фронт. С тази си антинародна дейност народният представител Трайчо Костов Джунев грубо е нарушил и изменил на програмата и устава на Отечествен фронт.

Въз основа на всичко изложено и по силата на чл. 4 от Конституцията на Народната република България и чл. 105 от закона за избиране народни представители, Националният съвет моли народните представители на Великото народно събрание да се занимаят с нашето предложение и вземат решение да бъде отзован народният представител Трайчо Костов Джунев, избран с листата на Отечествен фронт в II Софийска избирателна колегия.»

В чл. 4 от Конституцията е казано, че представителите на народа във всички представителни органи са отговорни пред избирателите, и избраните могат да бъдат отзовавани и преди срока, за който са избрани. В чл. 105 от закона за реда, по който ще се произведе допитването до народа и избирането на народни представители за Великото народно събрание, се казва, че «Народното събрание може да отнеме мандата на всеки народен представител, в случай че той измени грубо на идеите и програмата, в името на които са е кандидатирил и е бил избран, или при очевидно нарушение на основните положения за дисциплината на своята партия. Решението за отзоваване Народното събрание може да вземе само по мотивирано предложение на централното ръководство на партията, в чиято листа се е кандидатирил избраният народен представител, а за народен представител, избран с листите на Отечествен фронт — на Националния съвет на Отечествен фронт.»

Съгласно чл. 49 от правилника за вътрешния ред на Великото народно събрание «При случай на приложение на чл. 105 на наредбата-закон за избиране народни представители избира се от Събранието анкетна комисия, която след надлежно проучване предава на Събранието писмен доклад.»

Въз основа на тия членове от Конституцията и правилника за вътрешния ред на Великото народно събрание ние ще трябва да изберем комисия.

Има ли някакви предложения за избиране на такава комисия, която да провери делата на Трайчо Костов и да докладва пред Народното събрание?

Има думата народният представител др. Пено Таков.

Пено Таков (к): Предлагам, Великото народно събрание да избере анкетна парламентарна комисия по обследване на фактите около предложението на Националния съвет на Отечествен фронт за отзоваване от Великото народно събрание на Трайчо Костов Джунев при следния състав: др Иван Пашов, Васил Василев, Тодор Живков, Раденко Видински, Христо Лилков, Владимир Димчев и Динко Тодоров.

Председател Райко Дамянов: Има ли други предложения? — Няма.

Ония народни представители, които са съгласни с предложението състав на комисията, която да провери делата на Трайчо Костов, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има предложение, комисията да докладва своето заключение в утрешното заседание. Има ли някакви други предложения?

Ония народни представители, които са съгласни с това предложение, моля, да вдигнат ръка. Абсолютно мнозинство. Събранието приема.

В бюрото на Великото народно събрание са постъпили: От Президиума на Великото народно събрание — предложение за одобрение на указите, издадени от Президиума на Великото народно събрание за времето от 25 февруари до 19 юли 1949 г.

От Министерството на правосъдието — законопроект за допълнение на закона за забрана на договори за наем на изполяци и други договори.

Предлагам за следното заседание, което ще стане утре, 20 юли, следния дневен ред:

1. Избор на министър-председател и подпредседатели на Министерския съвет.

2. Разглеждане доклада на комисията по чл. 49 от правилника за вътрешния ред на Великото народно събрание относно отзоваването на народния представител Трайчо Костов Джунев.

3. Разглеждане предложението за одобрение на указите, издадени от Президиума на Великото народно събрание за времето от 25 февруари до 19 юли 1949 г.

4. Първо четене на законопроекта за допълнение на закона за забрана на договори за наем на изполяци и други договори. Ония народни представители, които са съгласни с предложението дневен ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

С това днешното заседание завършва. Обявявам заседанието за закрито.

(Закрито в 15 ч. 50 м.)

Секретари: **ТОДОР ТИХОЛОВ**
ИЛИЯ РАДКОВ

Председател: **РАЙКО ДАМЯНОВ**

Началник на Стенографското отделение: **ТОДОР АНГЕЛИЕВ**